

Ainevaldkond „Sotsiaalsed“

Ühiskonnaõpetus

Ühiskonnaõpetuse õpitulemused ja õppesisu II kooliastmes

6.klass

Õpitulemused	Õppesisu
<p>Sotsiaalsed suhted</p> <ul style="list-style-type: none"> • Seletab oma sõnadega ja kasutab kontekstis mõisteid <i>kodukoha rahvas ja kodukoha rahvused</i>. • Nimetab Eestis ja kodukohas elavaid rahvarühmi ning kirjeldab nende eluolu ja kultuuritraditsioone. • Nimetab Eestis esindatud peamisi usundeid ja kirjeldab nende kombeid. • Seletab oma sõnadega ja kasutab kontekstis mõisteid <i>sallivus, võrdõiguslikkus</i>. • Toob näiteid meeste ja naiste võrdsete õiguste ning nende rikkumiste kohta. • Suhtub sallivalt erinevustesse. • Teab ja hoiab kogukonna traditsioone. • Seletab oma sõnadega ja kasutab kontekstis mõistet <i>riik</i>. • Nimetab ja näitab kaardil Eesti naaberriike ning toob näiteid, kuidas muu maailm mõjutab elu Eestis. • Teab, mis on isiku-tunnistus ja vajalikud reisidokumendid (pass, isikutunnistus ehk ID-kaart). • Seletab oma sõnadega ja kasutab kontekstis mõisteid <i>kodanikuühendus, kodanikualgatus, vabatahtlik tegevus</i>. • Nimetab kodukohas tegutsevaid seltsi, klubisid ja ühendusi ning kirjeldab nende tegevust. • Nimetab kodukohas ja koolis tegutsevaid noorteorganisatsioone, kirjeldab nende tegevust ning osaleb neis võimaluse korral. • Teab kodukoha kodaniku-algatusi ning osaleb neis võimaluse korral. • Toob näiteid vabatahtliku töö kasulikkuse kohta; märkab probleeme ja pakub vajajatele abi • Rakendab omandatud teadmisi ja oskusi.	<ul style="list-style-type: none"> • Eestis ja õpilase kodukohas elavad rahvarühmad (sotsiaalsed, rahvuslikud, religioossed jm) • Kultuur rahvusliku identiteedi kandjana • Sooline võrdõiguslikkus • Pere ja suguvõsa • Naabruskond maal ja linnas • Sõpruskond • Koolipere • Euroopa riigid, Eesti naaberriigid • Kodukohas tegutsevate seltside, klubide ja ühenduste tegevus • Noorte-organisatsioonid • Eakohased kodanikualgatusi võimalused • Koostöö ja ühistegevus, kommunikatsiooni-võimalused • Kordamine ja läbitud temabloki jooksul omandatud teadmiste ja oskuste kontrollimine.
<p>Demokraatia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Seletab oma sõnadega ning kasutab kontekstis	<ul style="list-style-type: none"> • Rahva osalemine ühiskonna valitsemises

<p>mõisteid <i>demokraatia, valimised</i>.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iseloomustab ja väärtustab demokraatia põhimõtteid (arvamuste mitmekesisus ja sõnavabadus, osalus aruteludes ja otsustamises, õigus valida ja olla valitud) • Teab, et Eesti on demokraatlik vabariik. • Nimetab Vabariigi Valitsuse, Riigikogu ja Vabariigi Presidendi ning kohtu peamisi ülesandeid. • Teab, mis on kohalik omavalitsus, ning toob näiteid oma valla/linna omavalitsuse kohta. • Seletab oma sõnadega ja kasutab kontekstis mõistet <i>seadus</i>. • Teab, et kõik on võrdsed seaduse ees ja peavad seadusi täitma, ning toob näiteid seaduskuuleka käitumise kohta. • Seletab oma sõnadega ja kasutab kontekstis mõistet <i>inimõigus</i>. • Nimetab ja austab inimõigusi. • Kirjeldab demokraatia põhimõtete toimimist koolis. • Märkab ning arvestab erinevaid huve ja võimalusi ning on valmis koostööks ja kokkulepeteks. • Toetab oma suhtumise ja tegutsemisega koolidemokraatiat. • Tunneb ÜRO lapse õiguste konventsiooni põhimõtteid, nimetab lapse õigusi, tunneb õiguste ja vastutuse tasakaalu ning on viisakas, sõbralik ja väarikas. • Oskab otsida ja pakkuda abi probleemide lahendamisel. • Rakendab omandatud teadmisi ja oskusi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Võimude lahusus • Riigikogu • Vabariigi Valitsus • Vabariigi President • Kohus • Kohalik omavalitsus • Seaduse ülimuslikkus, seadus kui regulatsioon • Peamised inimõigused (õigus elada, õigus vabadusele ja inimväarikusele jne) • Õpilasmavalitsus, õpilaste osalemine kooliel korraldamises ja õpilasesinduses • Kooli sisekord (kodukord) • Lapse õigused (õigus saada haridust, õigus vanemlikule hoolitsusele jne) • Õiguste, kohustuste ja vastutuse tasakaal • Kordamine ja läbitud teemabloki jooksul omandatud teadmiste ja oskuste kontrollimine.
<p>Töö ja tarbimine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teeb vahet vajadustel, soovidel ja võimalustel. • Oskab kulutusi tähtsuse järjekorda seada, koostada eelarvet oma taskuraha piires ning oma aega planeerida. • Teab internetipanga ja pangakaardi (PIN-koodi) turvalise kasutamise reegleid. • Iseloomustab, milliseid isiksuse omadusi, teadmisi ja oskusi eeldavad erinevad elukutsed. • Selgitab, miks on ühiskonna toimimiseks vaja erinevaid elukutseid. • Väärtustab enda ja teiste tööd. • Oskab lugeda tooteinfot ja teab, kuhu kaebustega pöörduda. • Tunneb tarbija õigusi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aja ja kulutuste paneerimine ning raha kasutamine, laenamine ja säästmine • Elukutsed – teadmised ja oskused • Elukestev õpe • Elukutsed ja ettevõtted kodukohas • Töökultuur ja tööeetika • Teadlik, säästev tarbimine • Kordamine ja läbitud teemabloki jooksul omandatud teadmiste ja oskuste kontrollimine.

Meedia ja teave

- Tunneb Interneti võimalusi, kasutamise ohtusid ja informatsioonilise enesemääramise võimalusi.
  - Oskab leida teavet oma eesmärkide ja huvide tarbeks.
  - Oskab leida teavet oma eesmärkide ja huvide tarbeks, sh kasutab indekseid, sõnastikke, otsingumootoreid, entsüklopeediat.
  - Väärtustab teiste autorite ja enda tehtud tööd; viitab teiste autorite loomingule; tunneb autorina vastutust oma teose eest.
  - Teadvustab intellektuaalse omandi kaitsega seotud probleeme internetis.
  - Oskab eristada fakti ja arvamust.
  - Saab aru, et reklaamiga taotletakse müügiedu.
  - Oskab leida teavet oma eesmärkide ja huvide tarbeks, sh kasutab indekseid, sõnastikke, otsingumootoreid, entsüklopeediat.
  - Oskab esitada oma teadmisi ja seisukohti; loob, kasutab ning jagab infot.
  - Rakendab omandatud teadmisi ja oskusi.
- Raamatukogu, Internet
  - Ajalehed, ajakirjad, raadio, televisioon, meediakanalite integratsioon
  - Autoriõiguste kaitse
  - Teadlik infotarbimine ja – edastamine
  - Kordamine ja läbitud teemabloki jooksul omandatud teadmiste ja oskuste kontrollimine.